

23.11.2020

Asia/16

§ 826

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisehtojen hyväksyminen

HEL 2020-009419 T 08 01 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tomi Se-
vanderin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämi-
sehdot seuraavasti:

Myöntämisperusteet

Tunnus myönnetään kunnan järjestämisvastuulla olevaa asiakkaan ko-
tona suoritettavaa

- sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:ssä tarkoitettua kotipalvelun, 20
§:ssä tarkoitettua kotihoidon ja 21 §:ssä tarkoitettua asumispalvelun
tehtävää varten

- terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoidon
tehtävää varten

- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista
annetussa laissa (380/1987) tarkoitettua tehtävää varten

- kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tar-
koitettua tehtävää varten.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Pysäköintitunnuksen myöntää Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala sosiaali- ja terveystoimialan tai Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hakemuksesta sekä yksityisten että julkisten toimijoiden ajoneuvoihin silloin, kun toimijat toteuttavat edellä mainittuja kunnan lakisääteisiä tehtäviä.

Tunnuksen myöntäminen yksityiselle toimijalle edellyttää, että se toimii kunnan kilpailutettuna tai palvelusetelipalveluntuottajana.

Tunnus on ajoneuvokohtainen ja se myönnetään digitaalisena enintään kahdeksi vuodeksi koko kaupungin alueelle. Yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön on ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Mikäli kyseessä on yksittäiselle työntekijälle myönnettävä pysäköintitunnus ns. oman auton käyttöoikeuden perusteella, on lisäksi ilmoitettava auton haltija. Yksityisellä tunnuksenhaltijalla voi olla vain yksi tunnus. Myönnettävien tunnusten enimmäismäärää ei ole muuten rajoitettu.

Kotihoidon pysäköintitunnus myönnetään vain liikennekäytössä oleville ajoneuvoille, jotka on rekisteröity Suomeen.

Kotihoidon pysäköintitunnuksesta peritään 100 euron (alv 0%) kertamaksu luvan voimassaoloajalta. Kertamaksusta ei makseta palautuksia.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen voimassaolo ja oikeus tunnuksen käyttöön päättyvät välittömästi, kun tunnuksen myöntämisperusteet eivät täyty tai sitä käytetään väärin tarkoituksiin. Tämän jälkeen tunnusta ei saa käyttää.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttö

Kotihoidon pysäköintitunnus oikeuttaa pysäköimään kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella liikennemerkillä osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta

- maksulliselle pysäköintipaikalle maksua suorittamatta
- alueelle, jossa pysäköinti on kielletty "Pysäköinti kielletty" - liikennemerkillä tai "Pysäköintikieltoalue"- liikennemerkillä
- rajoitusta pidemmäksi ajaksi alueelle, jossa pysäköinnin enimmäisai-
kaa on rajoitettu.

Kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa pysäköidä pihakadulla muuallekin kuin merkitylle pysäköintipaikalle, jos siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käyttämiselle. Samoin pysäköintitunnuksella saa pysäköidä "Huoltoajo sallit-

tu" -lisäkilven vaikutusalueella silloin, kun kyseessä on katu tai muu kunnan hallinnoima yleinen alue.

Tunnuksenhaltijan on pyynnöstä osoitettava pysäköinninvalvojalle tai poliisille, että tunnusta on käytetty tunnuksen myöntämisperusteissa tarkoitettujen tehtävien hoitoon.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunta esittää (3.11.2020 § 645) kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisehtojen hyväksymistä.

Uusi tieliikennelaki

Säättäessään uutta tieliikennelakia (729/2018) eduskunta edellytti, että valtioneuvosto valmistelee yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa yhtenäisen ratkaisun kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen työntekijöiden pysäköinnin helpottamiseksi.

Uuteen tieliikennelakiin on lisätty 190 a § kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisestä (360/2020). Kotihoidon työntekijöiden pysäköintiä helpottavat säännökset tulivat voimaan 1.6.2020.

Nykytila

Helsingissä sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa tuotetaan kotihoitoa ikäihmisille, pitkäaikaissairaille ja toipilaille. Kotihoidon toiminta on järjestetty kahdeksaksi kotihoitoyksiköksi. Lisäksi kotisairaanhoidon palvelua antaa kuntouttava arviointiyksikkö, jonka asiakkaat ovat sairaalasta kotiutuvia ja kotihoidon tarpeessa olevia potilaita. Lapsiperheiden kotipalvelua tuottaa perhe- ja sosiaalipalvelujen lapsiperheiden hyvinvointi- ja terveysyksikön neuvola sekä perhetyön yhteydessä toimiva lapsiperheiden kotipalvelun yksikkö. Kotisairaala on osa Helsingin sairaalan toimintaa.

Kotihoito tekee kotikäyntejä jalan, polkupyörällä, sähköpyörällä, julkisen liikenteen välineillä ja autolla. Sosiaali- ja terveystoimialan käytössä olevat noin 200 autoa on vuokrattu Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitokselta. Lisäksi oman auton käyttöoikeus työtehtävissä on myönnetty noin 350:lle kotihoidossa työskentelevälle henkilölle. Kotihoidon kotikäyntejä tekevän henkilöstön määrä oli noin 2 000 vuonna 2019. Kotihoidon asiakkaita Helsingissä on tällä hetkellä noin 7 500 kuukaudessa. Karkean arvion mukaan kotihoidossa tehdään vuodessa noin kolme miljoonaa asiakaskäyntiä, joista noin puolet autolla.

Ostopalveluja hankitaan lähes sadalta yritykseltä. Ostopalveluissa työskentelevien määrää on vaikea arvioida, koska alalla työskennellään

paljon osa-aikaisesti. Sosiaali- ja terveystoimialan mukaan ostopalvelujen osuus kotihoidon palveluista on noin 7 prosenttia.

Palvelukeskus Helsinki tuottaa omana työnä kotihoidon tukena hyvinvointipalveluja noin 4 500:lle asiakkaalle. Palvelukeskus vastaa mm. turvapuhelinpalvelusta (24/7).

Vammaistyössä järjestetään kehitysvammalain ja vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tuotetaan mm. asumis- ja perhehoitopalveluja sekä sosiaalityön palveluja. Kehitysvammahuollon piirissä on yhteensä noin 2 500 asiakasta ja vammaispalvelulain henkilökohtaisen avun piirissä noin 2 800 asiakasta. Sosiaalityön kotikäynneissä suositaan julkisia liikennevälineitä ja asiakastyötä tekevillä työntekijöillä on asiointilippu. Oman auton käyttöoikeus on vain yksittäisillä työntekijöillä.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) tuottaa asiakkaan kotiin laboratoriopalveluja ja lasten kotisairaalan palveluja. HUSLABin liikuvalla näytteenotolla on Helsingin alueella käytössä noin 15 autoa, joilla tehdään arviolta 7 000 asiakaskäyntiä vuodessa. Lasten kotisairaalaalla on käytössään muutama auto, joilla tehdään vastaavasti 3 000-4 000 asiakaskäyntiä vuodessa.

Kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta vaihtelevat. Erityisesti kanta-kaupungin alueella pysäköinti on hankalaa pääsääntöisesti kaikkina vuorokauden aikoina, koska ongelmana on pysäköintipaikkojen riittämättömyys. Monilla esikaupunkialueilla pysäköintijärjestelmä perustuu siihen, että kiinteistöt hoitavat itse pysäköintipaikkavelvoitteensa. Esikaupunkialueiden kadut kuuluvat usein pysäköintikieltoalueeseen, jossa aikarajoitettu vieras- ja asiointipysäköinti on sallittu vain erikseen merkityillä paikoilla. Kotiin tuotavien palvelujen tarve lisääntyy väestön ikääntyessä ja myös pysäköintiongelmien odotetaan lisääntyvän.

Pysäköintitunnuksen ehdot ja käyttö

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisen tavoitteena on helpottaa ja tehostaa asiakkaan kotiin tuotavia tieliikennelain 190 a §:ssä mainittuja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tarjoamalla työntekijöille parempia pysäköintimahdollisuuksia kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella estämättä muiden kadunkäyttäjien toimintaa.

Tieliikennelain 190 a §:ssä tarkoitetun kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntää Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala sosiaali- ja terveystoimialan tai HUSin hakemuksesta sellaisten asiakkaan kotiin tuotavien palvelujen tuottamiseen, jotka ovat kunnan järjestämismääräyksen piirissä:

- sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:ssä tarkoitettu kotipalvelun, 20 §:ssä tarkoitettu kotihoidon ja 21 §:ssä tarkoitettu asumispalvelun tehtävä;
- terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ssä tarkoitettu kotisairaanhoidon tehtävä;
- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987) tarkoitettu tehtävä;
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettu tehtävä.

Tunnus voidaan myöntää sekä julkisille että yksityisille toimijoille. Tunnuksen myöntäminen yksityiselle toimijalle edellyttää, että se toimii kunnan kilpailutettuna tai palvelusetelipalveluntuottajana.

Tunnus myönnetään kunnan järjestämisvastuulla olevien palvelujen tuottamiseen. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla ja HUSilla on tieto palveluksessaan olevista työntekijöistä sekä niistä yrityksistä ja yhdistyksistä, jotka tuottavat asiakkaan kotiin tarjottavia palveluja. Tämän johdosta kaikki tunnukset myönnetään toimialan ja HUSin hakemuksesta, jolloin varmistetaan, että lupaa haetaan laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamiseen. Samalla on varmistettu, että palveluntuottajat ovat huolehtineet yhteiskunnallisista velvoitteistaan.

Tunnus on ajoneuvokohtainen ja se myönnetään digitaalisena enintään kahdeksi vuodeksi koko kaupungin alueelle. Tunnukseen ei siis voi liittää talouden kakkosautoa tai puolison autoa, vaikka näitä joutuisikin poikkeustilanteissa käyttämään kotihoidon tehtävien suorittamiseen. Yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön on ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Tunnusten enimmäismäärää ei ole ensivaiheessa haluttu rajoittaa, mutta yksityisellä tunnuksenhaltijalla ei voi olla useita tunnuksia.

Kotihoidon pysäköintitunnuksella työntekijä saa pysäköidä liikennemerkillä osoitetusta rajoituksesta huolimatta maksulliselle pysäköintipaikalle maksua suorittamatta sekä alueelle, jossa pysäköinti on liikennemerkein kielletty. Tunnuksella on mahdollista pysäköidä rajoitusta pidemmäksi ajaksi alueella, jossa pysäköinnin enimmäisaikaa on rajoitettu. Pysäköintitunnus mahdollistaa pysäköinnin pihakadulla muuallakin kuin merkityllä pysäköintipaikalla. Samoin ”Huoltoajo sallittu” –lisäkilven vaikutusalueella on mahdollista ajaa ja pysäköidä kotihoidon pysäköintitunnuksella. Tunnus oikeuttaa pysäköimään katualueella tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella, mutta ei yksityisten kiinteistöjen pihalla. Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella ja kotihoidon tunnuksella saa pysäköidä samoin ehdoin.

Väärinkäytön vähentämiseksi tunnuksen haltijan on pyydettäessä osoitettava pysäköinninvalvonnalle tai poliisille, että tunnusta on käytetty tielikennelaissa tarkoitettujen tehtävien hoitoon. Tällä varmistetaan, että lain alkuperäinen tarkoitus toteutuisi mahdollisimman hyvin.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisestä peritään kertamaksu. Maksulla katetaan lupajärjestelmän perustamis-, kehittämis- ja ylläpito-kustannuksia. Yhdenvertaisuuden vuoksi maksu peritään kaikilta ja se on sama kaikille. Kertamaksun suuruus on 100 euroa (alv. 0 %) kahden vuoden ajalta eikä kertamaksusta suoriteta palautuksia, vaikka tunnuksen käytön edellytykset päättyisivät kesken maksukauden.

Vaikutukset

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen parantaa merkittävästi kotihoidon ja eräiden kotiin tarjottavien palvelujen pysäköintimahdollisuuksia kadulla. Kotihoidon työntekijöille jää enemmän aikaa varsinaiseen työhönsä. Myös autojen lisähankinnan tarve vähenee, kun esimerkiksi liikkuvan näytteenoton yhden yksikön näytteenottomäärä kasvaa.

Kotihoidon pysäköintitunnuksia on arvioitu hankittavan julkisille toimijoille noin 600 kappaletta. Yksityisten toimijoiden tunnusmäärästä ei ole tarkkaa arviota, mutta sen oletetaan olevan vähäisempi.

Kotihoidon pysäköintitunnuksella tehtävien pysäköintitapahtumien määrää on vaikea arvioida, koska käyntimäärät asiakkaiden luona vaihtelevat suuresti. Karkean arvion mukaan kotihoidon käyntejä tehdään vuodessa noin kolme miljoonaa kappaletta. Noin puolet käynneistä tehdään autoilla. Lisäksi tulevat tukipalvelujen kotikäynnit, joiden määrästä ei ole arviota. Muiden toimijoiden pysäköintitapahtumien määrät ovat pieniä. Pysäköintitunnuksen käyttömahdollisuus lisää vähäisessä määrin auton käytön houkuttelevuutta työtehtävissä. Kotihoidon pysäköintitunnuksella pysäköinti tapahtuu samassa tilassa, jota jakelu- ja saatto-liikenne käyttävät.

Sosiaali- ja terveystoimialalle pysäköinti aiheuttaa nykyisin noin 80 000 euron kustannukset vuodessa. Toimialan omassa käytössä oleville autoille (leasing ja oman auton käyttöoikeus) kahdeksi vuodeksi myönnettävien tunnusten kustannusvaikutus on noin 60 000 euroa. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimialalle aiheutuu vähäisiä kustannuksia tunnuksen hakuprosessista.

Useimmat kadun varren pysäköintikieltomerkit on asennettu liikenteellisin perustein. Näitä ovat mm. näkemäolosuhteiden parantaminen ja lankululle ja pyöräilylle suotuisammaksi, turvalliset kohtaamismahdollisuudet ajoneuvoliikenteelle, joukkoliikenteen ja pelastuslaitoksen toi-

mintaedellytysten turvaaminen sekä saatto- ja jakeluliikenteen mahdollistaminen. Tieliikennelain pysäyttämistä ja pysäköimistä koskevat säännöt lähtevät siitä, että ajoneuvoa ei saa pysäyttää eikä pysäköidä siten, että se vaarantaa turvallisuutta tai haittaa muuta liikennettä. Pysäköintitunnus ei anna oikeutta poiketa tästä. Tämän hahmottaminen vilkkaassa liikenneympäristössä on toisinaan haastavaa ja saattaa vaarantaa turvallisuutta tai haitata muuta liikennettä.

Pysäköinti- ja pysäyttämiskieltojen asettamisperiaatteisiin saattaa tulla tarvetta tehdä täsmennyksiä erityisesti silloin, jos kotihoidon pysäköintitunnuksen käytöstä aiheutuu ongelmia.

Pysäköintitunnusten käytön vaikutuksia seurataan kahden vuoden ajan palvelun tuottajien näkökulmasta ja liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta. Kokemukset ja toimenpiteet esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen haltijoille annetaan ohjeet ja järjestetään tarvittava koulutus.

Pysäköintitunnusten verkkokauppaa kehitetään ja kotihoidon pysäköintitunnus otetaan mukaan tuotekokonaisuuteen.

Pysäköintitunnus on otettavissa käyttöön viimeistään kolme kuukautta kaupunginhallituksen päätöksenteon jälkeen alkuvuodesta 2021 ja pysäköinninvalvonnan järjestelmien aikataulusta riippuen.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan esityksen mukainen. Asia on valmisteltu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen, kaupunkiympäristön toimialan pysäköinninvalvonnan ja pysäköintipalvelujen sekä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kesken.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Helsingin ja Uudenmaan sai-

Otteen liitteet

Esitysteksti

23.11.2020

Asia/16

raanhoitopiirin kuntayhtymä

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
Rakentamispalveluliikelaitos
Palvelukeskusliikelaitos
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 03.11.2020 § 645

HEL 2020-009419 T 08 01 03

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisehtojen hyväksymistä.

Käsittely

03.11.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Jouni Korhonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jouni Korhonen, johtava liikenneasiantuntija, puhelin: 310 37080
jouni.korhonen(a)hel.fi